

NOTA BREU

Noves dades poblacionals sobre *Daphne alpina* (Thymelaeaceae) a CatalunyaNew populational data about *Daphne alpina* (Thymelaeaceae) in Catalonia

Pere Aymerich* & Albert Tarragó**

* C. Barcelona, 29. 08600 Berga.

** C. del Sol, 5. 25280 Solsona.

Autor para la correspondència: Pere Aymerich. A/e: pere_aymerich@yahoo.es

Rebut: 05.09.2021. Acceptat: 07.09.2021. Publicat: 30.09.2021

Daphne alpina L. (Timeleàcies) és un arbust (Figs. 1 i 2) que viu a les muntanyes del sud d'Europa, especialment a la seva part oriental, i que té als Pirineus un extrem oest d'àrea. En aquesta serralada es coneix d'un nombre baix de localitats, al voltant de deu, que es concentren bàsicament al massís de les Corberes i en l'àmbit del Cadí-Moixeró. A conseqüència de la seva gran raresa, al Llibre Vermell de la flora vascular de Catalunya (Sáez *et al.*, 2010) va ser qualificada com a espècie amenaçada, amb la categoria EN (En perill). Pel mateix motiu ha estat protegida legalment, com a resultat de la seva incorporació als catàlegs legals d'espècies amenaçades català (Decret 172/2008) i espanyol (Ordre AAA/1771/2015 de modificació del Reial Decret 139/2011), en tots dos casos amb la categoria de màxima protecció (En perill d'extinció); cal dir que, a escala estatal, només es coneix de Catalunya.

A Catalunya es va descobrir per primera vegada els anys 1970, a la vall de Pi, Cerdanya (Gruber, 1977). Aquesta va ser durant molt de temps l'única localitat coneguda, i la qualificació com a EN a Sáez *et al.*, (2010) es fonamentava en les poques dades disponibles sobre aquella població, un sol cens de 71 individus, dels quals 65 reproductors (Aymerich & Sáez, 2001). En la darrera dècada s'han anat trobant altres

localitats a la Cerdanya (Aymerich, 2014, 2021) i una a l'Alt Urgell (Guardiola *et al.*, 2016), i en l'actualitat sumen un total de cinc (Fig. 3). Tot i això, en l'actualització recent de la Llista Vermella de la flora catalana (Aymerich & Sáez, 2021) s'ha mantingut per aquesta espècie la mateixa categoria (EN) i el mateix criteri (D: població de menys de 250 individus madurs).

Atès que es tracta d'una espècie protegida d'interès conservacionista alt i que les dades publicades sobre la mida poblacional de les diverses localitats són molt escasses, s'ha considerat convenient sintetitzar en aquesta nota les informacions poblacionals més actualitzades, que són les que justifiquen el manteniment de la categoria EN a la Llista Vermella. Es tracta de dades obtingudes en censos promoguts pel Parc Natural del Cadí-Moixeró (localitats de la Cerdanya) o per la Reserva Nacional de Caça del Boumort (serra de Prada, Alt Urgell). Aquestes dades es mostren a la Taula 1.

Com es pot observar a la taula, sumant totes les localitats el nombre d'individus reproductors és de 132, ben per sota del límit de 250 establert per a la categoria EN. Cal precisar que és probable que el nombre real sigui una mica més alt, però en tot cas, clarament inferior a aquesta xifra límit. Això és degut a dos factors: a) La població de la serra de Prada es

Figura 1. Individu de *D. alpina* no reproductor en una tartera establitzada, serra de Prada (A. Tarragó)

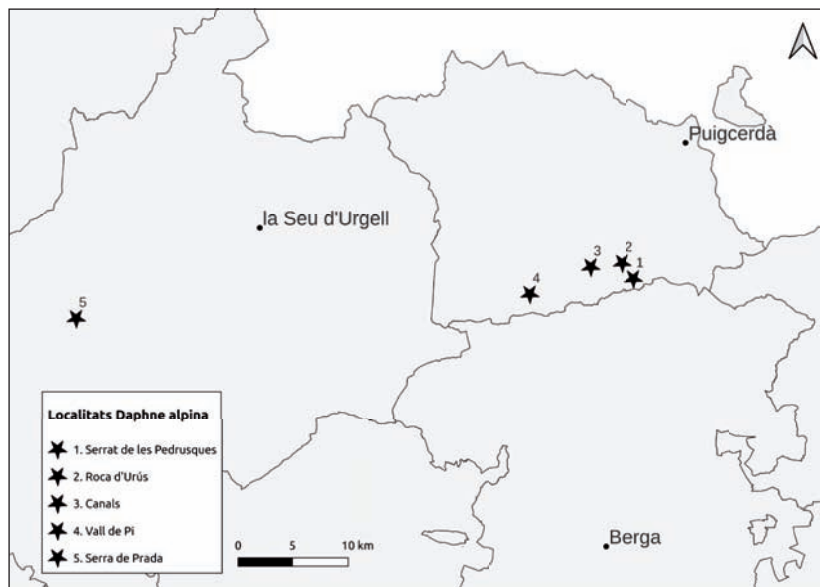

Figura 2. *Daphne alpina*: Detall de fulles i flors, vall de Pi (P. Aymerich)

NOTA BREU

Taula 1. Censos més recents disponibles de cada localitat.

Localitat	Serrat de les Pedrusques	Roca d'Urús	Canals	Vall de Pi	Serra de Prada	TOTAL
Any cens	2017-2018	2021	2014-2018	2009	2017	
Individus reproductors	27	4	1	69	31	132
Individus no reproductors	15	7	0	16	43	81
Suma individus	42	11	1	85	74	213

Figura 3. Distribució actualment coneguda de *D. alpina* a Catalunya.

va censar quan les plantes estaven fructificades, de manera que no es pot excloure que no es comptés algun individu reproductor que no va arribar a desenvolupar fruits; i b) Les poblacions del serrat de les Pedrusques i de la Roca d'Urús es fan en cingles molt intricats, de prospecció difícil fins i tot utilitzant òptiques per observar a distància, motiu pel qual és molt probable que el nombre de plantes existent sigui més alt que el reflectit pels censos.

L'única localitat de la qual es tenen censos clarament separats en el temps, i que permetin avaluar la dinàmica poblacional, és la de la vall de Pi. En aquesta població, en el període 1999-2009, el nombre de reproductors es va mantenir en general estable (65 i 69 respectivament) i el nombre de no reproductors va augmentar (6 i 16). En conjunt, la tendència va ser positiva, amb un increment del 19,7 %. Tot i algunes limitacions metodològiques que afecten la detecció dels individus no reproductors, aquesta tendència positiva es considera real, ja que es va detectar en els quatre sectors diferenciats en l'àmbit del cens.

En part dels censos de les poblacions de *D. alpina* s'han inclòs dades referides a la fructificació, perquè ja en les primeres avaluacions que es van fer a la vall de Pi (Aymerich & Sáez, 2001) es va considerar sorprenent que, malgrat la taxa de fructificació alta i la gran disponibilitat d'hàbitats potencials, el reclutament fos molt baix. En aquesta localitat, en anys posteriors s'ha observat que tot i que hi ha anys en què la fructificació efectiva és alta (ex. 2009 o 2015), en altres

(ex. 2014) és pràcticament nul·la, ja que els fruits no maduren ni desenvolupen llavors viables. A la localitat de la serra de Prada, l'any 2017 es va quantificar la fructificació, amb un resultat d'un total de 935 fruits i una mitjana de 30,1 fruits per planta, que és relativament baixa.

Referències

- Aymerich, P. 2014. Notes florístiques de les conques altes dels rius Segre i Llobregat (II). *Orsis*, 28: 7-47.
- Aymerich, P. 2021. Notes florístiques de les conques altes dels rius Segre i Llobregat (V). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 85: 41-53.
- Aymerich, P. & Sáez, L. 2001. Dades sobre l'estatus d'algunes plantes endèmiques, amenaçades o rares a Catalunya (nord-est de la península Ibèrica). *Orsis*, 16: 47-70.
- Aymerich, P. & Sáez, L. 2021. *Llista Vermella de la flora vascular de Catalunya. Actualització 2020*. Monografies de la Institució Catalana d'Història Natural, 2. 100 p.
- Gruber, M. 1977. Contribution à la flore des Pyrénées ariégeoises et catalanes: 2e note. *Bulletin Société Botanique de France*, 124: 93-104.
- Guardiola, M., Petit, A., Molero, J. & Sáez, L. 2016. Aportacions al coneixement de la flora vascular del massís de Boumort i serres veïnes. *Orsis*, 30: 67-100.
- Sáez, L., Aymerich, P. & Blanché, C. 2010. *Llibre Vermell de les plantes vasculares endèmiques i amenaçades de Catalunya*. Argania Editio. Barcelona. 811 p.